

एवंतावत्स्वप्रकाशज्ञानस्वरूपोनित्यएकएवात्माकर्तृत्वादयश्चधर्मास्तस्यदेहोपाधिकाःतद्व्यतिरिक्तंसर्वमनित्यमायामयंच अतःसर्वतोविरक्तःसन्ना
त्मज्ञानेनमुच्यतइत्युक्तम् विलक्षणःस्थूलसूक्ष्मादित्यादिना तदेवश्रुतिसमन्वयेननिर्णीतेऽप्यर्थेमतांतरविरोधेनसंदेहोमाभूदितितन्मतंनिराकर्तुमुद्भा
वयति अथमन्यसेएषांजीवात्मनांकर्मकर्तृणांसुखदुःखयोर्भोक्तृणांचनानात्वमिति एवंहिजैमिनीयामन्यते अहंप्रत्ययविज्ञेयएवात्माप्रतिशरीरं
भिन्नःकर्तृभोक्तृरूपश्च नतुतत्स्वरूपभूतोनिर्विकारएकःपरमात्माऽस्तीति यथाहुः अहंप्रत्ययविज्ञेयोज्ञातव्यःसर्वदेवहीति तथावैराग्यंचनसंभवति त
थाहि भोगस्थानानामनित्यत्वाद्वावैराग्यंभवेत्भोगकालस्यवातदुपायकर्मबोधकागमस्यवाभोक्तुरात्मनोवा नत्वेतदस्तीत्याह अथनित्यत्वंलोकका
लागमात्मनामन्यसइति ॥ १४ ॥ नचभोग्यानांविच्छेदान्मायामयत्वाद्वावैराग्यंस्यादित्याह सर्वभावानांस्त्रकृचंदनादीनांसंस्थास्थितिः औत्प

अथैषांकर्मकर्तृणांभोक्तृणांसुखदुःखयोः ॥ नानात्वमथनित्यत्वंलोककालागमात्मनां ॥ १४ ॥ मन्यसेसर्व
भावानांसंस्थाद्यौत्पत्तिकीयथा ॥ तत्तदाकृतिभेदेनजायतेभिद्यतेचधीः ॥ १५ ॥ एवमप्यंगसर्वेषांदेहिनांदेह
योगतः ॥ कालावयवतःसंतिभावाजन्मादयोऽसकृत् ॥ १६ ॥ अत्रापिकर्मणांकर्तुरस्वातंत्र्यंचलक्ष्यते ॥ भो
क्तुश्चदुःखसुखयोःकोन्वर्थोविवशंभजेत् ॥ १७ ॥ नदेहिनांसुखंकिंचिद्विद्यतेविदुषामपि ॥ तथाचदुःखंमू
ढानांवृथाऽहंकरणंपरम् ॥ १८ ॥ यदिप्राप्तिंविधातंचजानंतिसुखदुःखयोः ॥ तेऽप्यद्भानविदुर्योगंमृत्युर्न
प्रभवेद्यथा ॥ १९ ॥

त्तिकीप्रवाहरूपेणनित्या तथाचवदंति नकदाचिदनीदृशंजगदिति अतस्तत्कर्ताकश्चिदीश्वरो
नास्तीतिभावः किंच यथायथावत् नतुमायामयीत्यर्थः नचात्मस्वरूपभूतंनित्यमेकंज्ञानमस्तीत्याह तत्तदिति घटपटाद्याकारभेदेनधीर्जायते
अतोऽनित्याभिद्यतेच अयंगूढोऽभिप्रायः नहिनित्यज्ञानरूपआत्माअपितुज्ञानपरिणामवान् नचविकारित्वेनानित्यत्वप्रसंगः यथाहुः विक्रिया
ज्ञानरूपाऽस्यननित्यत्वेविरोत्स्यतइति अतोमुक्ताविंद्रियादिरहितस्यपरिणामासंभवाज्जडत्वेनतत्प्राप्तेरपुरुषार्थत्वात्प्रवृत्तिरेवश्रेयसीननिवृत्तिरि
ति ॥ १५ ॥ तत्रतावदुक्तमंगीकृत्यवैराग्योपपादनायप्रवृत्तिमार्गस्यानर्थहेतुत्वंप्रपंचयति एवमपीत्यादिना लोकानांलोकपालानामित्यतःप्राक्तनेन
यंथेन अंगहेउद्धव कालावयवतः संवत्सरादिरूपात् ॥ १६ ॥ अत्रापिति स्वातंत्र्यपक्षेदुष्कर्मणोदुःखभोगस्यवाऽसंभवादित्यर्थः ॥ १७ ॥ ननुयेसम्यक्
कर्मकर्तुंजानंतितेसुखिनएव येतुनजानंतितएवदुःखिनइतिचेत्तत्राहनेति विदुषामपिकचिसुखंनविद्यतेतथामूढानामपिदुःखंनविद्यते अतोवयंक
र्मकुशलत्वासुखिनइति तेषांकेवलंवृथैवाहंकारइत्यर्थः ॥ १८ ॥ अंगीकृत्याह यदीति तंयोगमुपायंनविदुर्यथासाक्षान्मृत्युर्नप्रभवेत् ॥ १९ ॥